

## EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1775/2005

2014/EØS/6/13

av 28. september 2005

## om vilkår for tilgang til overføringsnett for naturgass(\*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN  
EUROPEISKE UNIONEN HAR —

at de gjennomføres fullt ut i alle medlemsstater, og for å  
gi en minstegaranti for like vilkår for markedsadgang i  
praksis.

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske  
felleskap, særlig artikkel 95, og

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

- 3) En annen pakke med felles regler med tittelen «annen pakke med retningslinjer for god praksis» ble vedtatt på Forumets møte 24.-25. september 2003, og formålet med denne forordning er å fastsette, på grunnlag av disse retningslinjene, grunnleggende prinsipper og regler for nettilgang og tilgangstjenester for tredjemann, håndtering av overbelastning, oversikt, utjevning og handel med kapasitetsrettigheter.

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske  
og sosiale komité(1),

etter samråd med Regionkomiteen,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251(2) og

- 4) Artikkel 15 i direktiv 2003/55/EF gir mulighet for at et kombinert overførings- og distribusjonsnett drives av en og samme operatør. Bestemmelsene i denne forordning krever derfor ingen endring i oppbyggingen av nasjonale overførings- og distribusjonsnett som er i samsvar med de relevante bestemmelser i direktiv 2003/55/EF, særlig artikkel 15.

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/55/EF av 26. juni 2003 om felles regler for det indre marked for naturgass<sup>(3)</sup> er et viktig ledd i gjennomføringen av et indre marked for gass. Det må nå foretas strukturendringer i rammereglene for å fjerne de gjenværende hindringene for gjennomføringen av det indre marked, særlig med hensyn til handel med gass. Det er behov for ytterligere tekniske forskrifter, særlig med hensyn til tilgangstjenester for tredjemann, prinsippene for ordninger for kapasitetstildeling, framgangsmåter for håndtering av overbelastning og krav om oversikt.

- 5) Høytrykks-gassrørledninger som forbinder lokale distributører med gassnettet, og som ikke hovedsakelig brukes i forbindelse med lokal distribusjon, omfattes av denne forordnings virkeområde.

- 2) Erfaringen fra gjennomføringen og overvåkingen av en første pakke med retningslinjer for god praksis, vedtatt av Det europeiske forum for regulering av naturgass (heretter kalt «Forumet») i 2002, viser at de regler som er fastsatt i retningslinjene, må gis rettsvirkning for å sikre

- 6) Det må fastsettes kriterier for fastsettelsen av tariffer for nettilgang som sikrer at tariffene fullt ut er i samsvar med prinsippet om likebehandling, oppfyller behovene til et velfungerende indre marked, tar fullt hensyn til behovet for nettets funksjonsdyktighet og gjenspeiler de faktiske kostnader, i den grad slike kostnader tilsvarer kostnadene til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperatør og er oversiktlige, samtidig som de gir en rimelig avkastning på investeringene, og idet det eventuelt tas

(\*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 289 av 3.11.2005, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 101/2008 av 26. september 2008 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 70, 20.11.2008, s. 12.

(1) EUT C 241 av 28.9.2004, s. 31.

(2) Europaparlamentsuttalelse av 20. april 2004 (EUT C 104 E av 30.4.2004, s. 306), Rådets felles holdning av 12. november 2004 (EUT C 25 E av 1.2.2005, s. 44), Europaparlamentets holdning av 8. mars 2005 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 12. juli 2005.

(3) EUT L 176 av 15.7.2003, s. 57.

- hensyn til reguleringsmyndighetenes sammenlignende analyser av tariffer.
- 7) Ved beregning av tariffer for nettilgang er det viktig å ta hensyn til de faktiske kostnader, i den grad disse kostnadene tilsvarende kostnadene til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperør og er oversiktlige, samt til behovet for en rimelig avkastning på investeringene og til å stimulere til bygging av ny infrastruktur. I denne sammenheng, og særlig dersom det er effektiv konkurranse mellom gassrørledninger, er det viktig å ta hensyn til reguleringsmyndighetenes sammenlignende analyser av tariffer.
  - 8) Bruk av markedsbaserte ordninger, for eksempel auksjoner, for å fastsette tariffer, må være forenlig med bestemmelsene i direktiv 2003/55/EF.
  - 9) En felles minste pakke med tilgangstjenester for tredjemann er nødvendig for i praksis å opprette en felles minstestandard for tilgang i hele Fellesskapet, for å sikre at tilgangstjenestene for tredjemann er tilstrekkelig forenlige, og for å gjøre det mulig å utnytte fordelene ved et velfungerende indre marked for gass.
  - 10) Henvisninger til harmoniserte overføringsavtaler i forbindelse med tilgang, som sikrer likebehandling, til nett som innehas av operatører av overføringsnett, innebærer ikke at vilkårene i overføringsavtalen til en bestemt operatør av overføringsnett i en medlemsstat skal være de samme som vilkårene i overføringsavtalen til en annen operatør av overføringsnett i samme medlemsstat eller i en annen medlemsstat, med mindre det er fastsatt minstekrav som alle overføringsavtaler skal oppfylle.
  - 11) Håndtering av avtalebetinget overbelastning av nettene er et viktig spørsmål i gjennomføringen av det indre marked for gass. Det må utarbeides felles regler som etter prinsippet om at utnyttet kapasitet går tapt, skaper balanse mellom behovet for å frigjøre utnyttet kapasitet og kapasitetsinnehavernes rett til å utnytte kapasiteten når det er nødvendig, samtidig som kapasitetens likviditet forbedres.
  - 12) Selv om fysisk overbelastning av nettene på det nåværende tidspunkt sjelden utgjør et problem i Fellesskapet, kan det bli et problem i framtiden. Det er derfor viktig å fastsette grunnprinsippene for tildeling av kapasitet ved slik overbelastning av nettene.
  - 13) For at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til gassnettene trenger de opplysninger, særlig om tekniske krav og tilgjengelig kapasitet, som gjør dem i stand til å utnytte forretningsmulighetene i det indre marked. Det er behov for felles minstestandarder for slike krav om oversikt. Slike opplysninger kan offentliggjøres på ulike måter, herunder elektronisk.
  - 14) Oversiktlige utjevningssystemer for gass som sikrer likebehandling og drives av operatører av overføringsnett, er viktige ordninger, særlig for nykommere på markedet, som kan ha vanskeligere for å utjevne sin samlede salgsporfølje enn selskaper som allerede er etablert i det berørte markedet. Det må derfor fastsettes regler for å sikre at operatører av overføringsnett benytter slike ordninger på en måte som er forenlig med, oversiktlige og effektive vilkår, som sikrer likebehandling, for tilgang til nettet.
  - 15) Handel med primære kapasitetsrettigheter er et viktig ledd i utviklingen av et konkurransemarked og for å skape likviditet. Ved denne forordning bør det derfor fastsettes grunnleggende regler for dette.
  - 16) Det må sikres at foretak som erverver kapasitetsrettigheter, kan selge dem til andre foretak med tillatelse, for å sikre et tilstrekkelig likviditetsnivå i kapasitetsmarkedet. Denne framgangsmåte er imidlertid ikke til hinder for et system der kapasitet som er utnyttet i en gitt periode, som fastsettes på nasjonalt plan, igjen gjøres tilgjengelig i markedet som fast kapasitet.
  - 17) Nasjonale reguleringsmyndigheter bør sikre overholdelse av reglene i denne forordning og de retningslinjer som fastsettes i henhold til den.
  - 18) I retningslinjene vedlagt denne forordning er det fastsatt særskilte detaljerte gjennomføringstiltak på grunnlag av det annet sett av retningslinjer for god praksis. Disse tiltakene bli eventuelt bli videreutviklet med tiden, idet det tas hensyn til forskjellene mellom nasjonale gassnett.
  - 19) Før Kommisjonen foreslår å endre retningslinjene i vedlegget til denne forordning, bør den rådspørre alle parter som er berørt av retningslinjene, representert ved deres yrkesorganisasjoner, og alle medlemsstater i Forbundet, og bør be om bidrag fra Gruppen av europeiske reguleringsmyndigheter for elektrisk kraft og gass.
  - 20) Medlemsstatene og vedkommende nasjonale myndigheter bør pålegges å gi relevante opplysninger til Kommisjonen. Kommisjonen bør behandle slike opplysninger fortrolig.

21) Denne forordning og de retningslinjer som vedtas i samsvar med den, berører ikke anvendelsen av Fellesskapets konkurranseregler.

22) De tiltak som er nødvendige for å gjennomføre denne forordning, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er gitt Kommisjonen<sup>(1)</sup>.

23) Ettersom målene for denne forordning, som er å fastsette rettfærdige regler for vilkårene for tilgang til overføringsnettene for naturgass, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

#### Artikkel 1

##### Formål og virkeområde

1. Formålet med denne forordning er å fastsette regler, som sikrer likebehandling, for vilkårene for tilgang til overføringsnett for naturgass, idet det tas hensyn til de nasjonale og regionale markedenes særtrekk, med henblikk på å sikre at det indre marked for gass fungerer på en tilfredsstillende måte.

Dette formålet skal omfatte fastsettelse av harmoniserte prinsipper for tariff for tilgang til nettet, eller metodene for beregning av dem, opprettelse av tilgangstjenester for tredjemann og harmoniserte prinsipper for kapasitetstildeling og håndtering av overbelastning, fastsettelse av krav om oversiktighet, regler og avgifter for utjevning samt fremming av handel med kapasitet.

2. Medlemsstatene kan opprette en enhet eller et organ i samsvar med direktiv 2003/55/EF for det formål å utføre en eller flere av de funksjoner som vanligvis tildeles operatøren av overføringsnett, som skal være underlagt kravene i denne forordning.

#### Artikkel 2

##### Definisjoner

1. I denne forordning menes med:
  1. «overføring» transport av naturgass gjennom et annet nett, som hovedsakelig består av høytrykksgassrørledninger, enn et oppstrømsgassrørledningsnett og den del av høytrykksgassrørledningene som hovedsakelig brukes til lokal distribusjon av naturgass, med sikte på levering til kunder, med unntak av forsyning,
  2. «overføringsavtale» en avtale som operatøren av overføringsnett har inngått med en nettbruker med sikte på å drive overføring,
  3. «kapasitet» den største gassmengde, uttrykt i normalkubikkmeter per tidsenhet eller som energienhet per tidsenhet, som nettbrukeren har rett til i henhold til bestemmelsene i overføringsavtalen,
  4. «utnyttet kapasitet» fast kapasitet som en nettbruker har anskaffet i henhold til en overføringsavtale, men som brukeren ikke har spesifisert innen fristen fastsatt i avtalen,
  5. «håndtering av overbelastning» håndtering av den kapasitetsportefølje som tilbys av operatøren av overføringsnett, med sikte på at den tekniske kapasiteten utnyttes best mulig og i størst mulig grad, og at framtidige overbelastnings- og metningspunkter oppdages i tide,
  6. «sekundærmarked» markedet for den kapasiteten som handles på andre måter enn i primærmarkedet,
  7. «spesifisering» forhåndsmelding fra nettbrukeren til operatøren av overføringsnett om den faktiske gassmengden som brukeren ønsker å tilføre nettet eller ta ut av nettet,
  8. «ny spesifisering» etterfølgende melding om korrigeret spesifisering,
  9. «nettets funksjonsdyktighet» den tilstand der naturgassens trykk og kvalitet i et overføringsnett, herunder nødvendige overføringsanlegg, forblir innenfor de nedre og øvre grenser som er fastsatt av operatøren av overføringsnett, slik at overføringen av naturgass er sikret fra et teknisk synspunkt,
  10. «utjevningsperiode» den periode da hver nettbruker må utjevne uttaket av en mengde naturgass, uttrykt i energienheter, ved å tilføre overføringsnett samme mengde naturgass, i samsvar med overføringsavtalen eller reglene for nettilgang,

<sup>(1)</sup> EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

11. «nettbruker» en kunde eller potensiell kunde av en operatør av overføringsnett samt operatørene av overføringsnettene selv, i den grad det er nødvendig for dem å utføre sine funksjoner i forbindelse med overføring,
  12. «avbrytbare tjenester» tjenester som operatøren av overføringsnettet tilbyr i tilknytning til avbrytbar kapasitet,
  13. «avbrytbar kapasitet» gassoverføringskapasitet som operatøren av overføringsnettet kan avbryte i henhold til vilkårene i overføringsavtalen,
  14. «langsiktede tjenester» tjenester som operatøren av overføringsnettet tilbyr med en varighet på minst ett år,
  15. «kortsiktede tjenester» tjenester som operatøren av overføringsnettet tilbyr med en varighet på mindre enn ett år,
  16. «fast kapasitet» gassoverføringskapasitet som i henhold til avtale er garantert som uavbrytbar av operatøren av overføringsnettet,
  17. «faste tjenester» tjenester som operatøren av overføringsnettet tilbyr i tilknytning til fast kapasitet,
  18. «teknisk kapasitet» den største faste kapasiteten som operatøren av overføringsnettet kan tilby nettbrukerne, idet det tas hensyn til nettets funksjonsdyktighet og driftskravene til overføringsnettet,
  19. «avtalt kapasitet» kapasitet som operatøren av overføringsnettet har tildelt en nettbruker i henhold til en overføringsavtale,
  20. «tilgjengelig kapasitet» den del av den tekniske kapasiteten som ikke er tildelt, og som fortsatt er tilgjengelig for nettet på det aktuelle tidspunktet,
  21. «avtalebettinget overbelastning» en situasjon der etterspørselen etter fast kapasitet overstiger den tekniske kapasiteten,
  22. «primærmarked» markedet for den kapasiteten som operatøren av overføringsnettet handler direkte med,
  23. «fysisk overbelastning» en situasjon der etterspørselen etter faktiske leveranser overstiger den tekniske kapasiteten på et gitt tidspunkt,
2. Definisjonene i artikkel 2 i direktiv 2003/55/EF som er relevante for anvendelsen av denne forordning, kommer også

til anvendelse, med unntak av definisjonen av overføring i nr. 3 i nevnte artikkel.

### *Artikkel 3*

#### **Tariffer for nettilgang**

1. De tariffer, eller metodene som brukes for å beregne dem, som anvendes av operatørene av overføringsnett og er godkjent av reguleringsmyndighetene i henhold til artikkel 25 nr. 2 i direktiv 2003/55/EF samt de tariffer som er offentliggjort i henhold til artikkel 18 nr. 1 i samme direktiv, skal være oversiktlige, ta hensyn til behovet for nettets funksjonsdyktighet og forbedring av denne og gjenspeile de faktiske kostnader, i den grad slike kostnader tilsvarer kostnadene til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperatør og er oversiktlige, samtidig som de gir en rimelig avkastning på investeringene, og idet det eventuelt tas hensyn til reguleringsmyndighetenes sammenlignende analyser av tariffer. Tariffene, eller metodene som brukes for å beregne dem, skal anvendes på en måte som sikrer likebehandling.

Medlemsstatene kan beslutte at tariffene også kan fastsettes gjennom markedsbaserte ordninger, for eksempel auksjoner, forutsatt at slike ordninger og inntektene fra disse er godkjent av reguleringsmyndighetene.

Tariffene, eller metodene som brukes for å beregne dem, skal bidra til effektiv handel med gass samt konkurranse, samtidig som krysssubsidiering mellom nettbrukere unngås, og stimulere til investeringer og opprettholde eller skape samvirkningsvevne for overføringsnettene.

2. Tariffene for tilgang til nett skal ikke begrense likviditeten i markedet eller forstyrre handelen over landegrensene mellom forskjellige overføringsnett. Dersom forskjeller i tariffstrukturer eller utjevningsordninger hindrer handelen mellom overføringsnett, skal operatørene av overføringsnettene, uten hensyn til bestemmelsene i artikkel 25 nr. 2 i direktiv 2003/55/EF, i nært samarbeid med vedkommende nasjonale myndigheter aktivt arbeide for tilnærming mellom tariffstrukturer og prinsippene for avgiftsinnkreving, herunder i forbindelse med utjevning.

### *Artikkel 4*

#### **Tilgangstjenester for tredjemann**

1. Operatørene av overføringsnett skal
  - a) sikre at de tilbyr tjenester på et grunnlag som sikrer likebehandling til alle nettbrukere. Særlig dersom en operatør av overføringsnett tilbyr samme tjenester

til forskjellige kunder, skal operatøren gjøre dette på samme avtalevilkår, enten ved bruk av harmoniserte overføringsavtaler eller felles nettreger som er godkjent av vedkommende myndighet i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 25 i direktiv 2003/55/EF,

- b) tilby både faste og avbrytbare tilgangstjenester for tredjemann. Prisen på avbrytbar kapasitet skal gjenspeile sannsynligheten for avbrudd,
- c) tilby nettbrukerne både langsiktige og kortsiktige tjenester.

2. Overføringsavtaler som inngås med en annen startdato enn standarden eller med kortere varighet enn en standardoverføringsavtale med ett års varighet, skal ikke føre til vilkårlig høyere eller lavere tariffier som ikke gjenspeiler tjenestens markedsverdi, i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 3 nr. 1.

3. Tilgangstjenester for tredjemann kan eventuelt tildeles under forutsetning av at nettbrukerne gir egnede garantier med hensyn til sin betalingsdyktighet. Slike garantier skal ikke utgjøre utilbørlige hindringer for nyetablering, og skal sikre likebehandling samt være oversiktlige og rimelige.

#### *Artikkel 5*

##### **Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling og framgangsmåter for håndtering av overbelastning**

1. Den største kapasiteten på alle relevante punkter nevnt i artikkel 6 nr. 3 skal stilles til rådighet for markedsdeltakere, idet det tas hensyn til nettets funksjonsdyktighet og effektiv nettdrift.

2. Operatørene av overføringsnett skal gjennomføre og offentliggjøre oversiktlige ordninger for kapasitetstildeling som sikrer likebehandling, som skal

- a) gi egnede økonomiske signaler til effektiv og størst mulig utnyttelse av den tekniske kapasiteten og fremme investeringer i ny infrastruktur,
- b) være forenlige med markedsordningene, herunder spotmarkeder og handelssentre, og samtidig være fleksible og kunne tilpasses endringer i markedsvilkårene,
- c) være forenlige med medlemsstatenes ordninger for nettilgang.

3. Når operatører av overføringsnett inngår nye overføringsavtaler eller reforhandler eksisterende overføringsavtaler, skal det i disse avtalene tas hensyn til følgende prinsipper:

- a) ved avtalebetinget overbelastning skal operatøren av overføringsnettet tilby utnyttet kapasitet på primærmarkedet minst med én dags varsel og som avbrytbar kapasitet,
- b) nettbrukere som ønsker å videregjelge eller leie ut bruksretten til utnyttet avtalt kapasitet på sekundærmarkedet, skal ha rett til dette. Medlemsstatene kan kreve at nettbrukerne underretter operatøren av overføringsnettet om dette eller informerer vedkommende.

4. Når kapasitet som er omfattet av eksisterende overføringsavtaler, forblir utnyttet, og det oppstår avtalebetinget overbelastning, skal operatørene av overføringsnett anvende nr. 3, med mindre dette bryter med kravene i de eksisterende overføringsavtalene. Dersom dette tiltaket bryter med de eksisterende overføringsavtalene, skal operatørene av overføringsnett, etter samråd med vedkommende myndigheter, anmode nettbrukeren om tillatelse til å utnytte den utnyttede kapasiteten på sekundærmarkedet i samsvar med nr. 3.

5. Ved fysisk overbelastning skal operatøren av overføringsnettet, eller eventuelt reguleringsmyndighetene, anvende oversiktlige ordninger for kapasitetstildeling som sikrer likebehandling.

#### *Artikkel 6*

##### **Krav om oversikt**

1. Operatørene av overføringsnett skal offentliggjøre detaljerte opplysninger om de tjenester de tilbyr og vilkårene som gjelder for disse samt de tekniske opplysninger som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv nettilgang.

2. For å sikre oversiktlige og objektive tariffier som sikrer likebehandling, og for å fremme effektiv bruk av gassnettet, skal operatørene av overføringsnett eller vedkommende nasjonale myndigheter offentliggjøre rimelige og tilstrekkelig detaljerte opplysninger om tariffenes bakgrunn, beregningsmetode og struktur.

3. For de tjenester som tilbys, skal hver operatør av overføringsnett regelmessig, løpende og på en brukervennlig, standardisert måte offentliggjøre tallfestede opplysninger om teknisk, avtalt og tilgjengelig kapasitet for alle relevante punkter, herunder tilførsels- og uttakspunkter.



4. Vedkommende myndigheter skal, etter samråd med nettbrukerne, godkjenne hvilke relevante punkter i et overføringsnett som det skal offentliggjøres opplysninger om.

5. Dersom en operatør av overføringsnett anser at alle de påkrevde opplysningene av fortrolighetsårsaker ikke kan offentliggjøres, skal operatøren søke vedkommende myndigheter om tillatelse til å begrense offentliggjøringen med hensyn til vedkommende punkt eller punkter.

Vedkommende myndigheter skal gi eller nekte slik tillatelse i hvert enkelt tilfelle, idet det særlig tas hensyn til behovet for å respektere rettmessige krav om fortrolighet for forretningsopplysninger og målet om å skape et konkurransebasert indre marked for gass. Dersom det gis tillatelse, skal den tilgjengelige kapasiteten offentliggjøres uten angivelse av de tallverdier som ville skade fortroligheten.

Det skal ikke gis slik tillatelse som er omhandlet i dette nummer dersom tre eller flere nettbrukere har avtalt kapasitet på samme punkt.

6. Operatørene av overføringsnett skal alltid framlegge opplysningene som kreves i henhold til denne forordning, på en meningsfull, tydelig kvantifiserbar og lett tilgjengelig måte som sikrer likebehandling.

#### *Artikkel 7*

##### **Regler om og avgifter for utjevning**

1. Utjevningsreglene skal utformes på en rimelig og oversiktlig måte som sikrer likebehandling, og være basert på objektive kriterier. Utjevningsreglene skal gjenspeile reelle nettbehov, idet det tas hensyn til de ressurser som operatøren av overføringsnettet har til rådighet.

2. Dersom utjevningsordningene ikke er markedsbasert, skal toleransenivåene utformes på en måte som enten gjenspeiler sesongvariasjoner, eller som fører til et høyere toleransenivå enn det som følger av sesongvariasjoner, og som gjenspeiler overføringsnettets faktiske tekniske kapasitet. Toleransenivåene skal gjenspeile reelle nettbehov, idet det tas hensyn til de ressurser som operatøren av overføringsnettet har til rådighet.

3. Utjevningsavgiftene skal, så langt det er mulig, gjenspeile kostnadene og samtidig stimulere nettbrukerne tilstrekkelig til å utjevne sin tilførsel og sitt uttak av gass. De skal hindre

krysssubsidiering mellom nettbrukerne, og skal ikke hindre nyinntreders adgang til markedet.

Beregningsmetoden for utjevningsgebyrene og de endelige tariffene skal offentliggjøres av vedkommende myndigheter eller av operatøren av overføringsnettet.

4. Operatører av overføringsnett kan pålegge nettbrukere sanksjoner dersom de ikke utjevner sin tilførsel til og sitt uttak fra overføringsnettet i samsvar med utjevningsreglene nevnt i nr. 1.

5. Sanksjoner som overstiger de faktiske utjevningkostnadene, i den grad slike kostnader tilsvarende kostnadene til en effektiv og strukturelt sammenlignbar nettoperatør og er oversiktlige, skal tas i betraktning ved beregningen av tariffen på en måte som ikke minsker interessen for utjevning, og skal godkjennes av vedkommende myndigheter.

6. For at nettbrukerne skal kunne treffe korrigerende tiltak i tide skal operatørene av overføringsnettene gi tilstrekkelige, rettidige og pålitelige elektroniske opplysninger om nettbrukernes utjevningssituasjon. Nivået på de opplysninger som gis skal gjenspeile nivået på de opplysninger som operatøren av overføringsnettet har til rådighet. Dersom det kreves avgifter for å gi slike opplysninger, skal de godkjennes av vedkommende myndigheter og offentliggjøres av operatøren av overføringsnettet.

7. Medlemsstatene skal sikre at operatørene av overføringsnett bestreber seg på å harmonisere utjevningsordningene og forenkle utjevningsavgiftenes struktur og nivåer for å fremme handelen med gass.

#### *Artikkel 8*

##### **Handel med kapasitetsrettigheter**

Hver operatør av overføringsnett skal treffe rimelige tiltak for å muliggjøre fri handel med kapasitetsrettigheter og lette slik handel. Hver slik operatør skal utarbeide harmoniserte overføringsavtaler og framgangsmåter på primærmarkedet for å lette sekundærhandel med kapasitet og anerkjenne overdragelse av primære kapasitetsrettigheter som er meldt av nettbrukerne. De harmoniserte overføringsavtalene og framgangsmåtene skal meldes til reguleringsmyndighetene.

*Artikkel 9***Retningslinjer**

1. Eventuelle retningslinjer for å sikre det minstemål av harmonisering som kreves for å oppnå formålet med denne forordning, skal angi

- a) nærmere opplysninger om tilgangstjenester for tredjemann, herunder disse tjenestenes art og varighet samt andre krav til tjenestene, i samsvar med artikkel 4,
- b) nærmere opplysninger om prinsippene som ligger til grunn for ordningene for kapasitetstildeling og anvendelsen av framgangsmåter for håndtering av eventuell avtalebetinget overbelastning, i samsvar med artikkel 5,
- c) nærmere opplysninger om hvilke tekniske opplysninger som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet, og fastsettelse av alle punkter som er relevante for oppfyllelse av kravene om oversiktighet, herunder de opplysninger som skal offentliggjøres på alle relevante punkter samt tidsplanen for offentliggjøring av disse opplysningene, i samsvar med artikkel 6.

2. Retningslinjer for punktene angitt i nr. 1 er fastsatt i vedlegget. De kan endres av Kommisjonen etter framgangsmåten nevnt i artikkel 14 nr. 2.

3. Anvendelse og endring av retningslinjer som vedtas i henhold til denne forordning, skal gjenspeile forskjellene mellom nasjonale gassnett, og krever derfor ikke ensartede detaljerte vilkår for tredjemanns tilgang på fellesskapsplan. Retningslinjene kan imidlertid fastsette minstekrav som skal oppfylles for å oppnå oversiktlige vilkår for nettilgang som sikrer likebehandling og er nødvendige for et indre marked for gass, og som deretter kan anvendes idet det tas hensyn til forskjellene mellom nasjonale gassnett.

*Artikkel 10***Reguleringsmyndigheter**

Når medlemsstatenes reguleringsmyndigheter, som er utpekt i henhold til artikkel 25 i direktiv 2003/55/EF, utfører sine oppgaver i henhold til denne forordning, skal de sikre overholdelse av denne forordning og de retningslinjer som vedtas i henhold til artikkel 9 i denne forordning.

Dersom det er relevant, skal de samarbeide med hverandre og med Kommisjonen.

*Artikkel 11***Formidling av opplysninger**

Medlemsstatene og reguleringsmyndighetene skal på anmodning gi Kommisjonen alle opplysninger som er nødvendige for formålene i artikkel 9.

Kommisjonen skal fastsette en rimelig frist for å gi opplysningene, idet det tas hensyn til hvor sammensatte de påkrevde opplysningene er, og hvor raskt det er behov for dem.

*Artikkel 12***Medlemsstatenes rett til å treffe mer detaljerte tiltak**

Denne forordning skal ikke berøre medlemsstatens rett til å opprettholde eller innføre tiltak som inneholder mer detaljerte bestemmelser enn dem som er fastsatt i denne forordning og i retningslinjene nevnt i artikkel 9.

*Artikkel 13***Sanksjoner**

1. Medlemsstatene skal fastsette regler for sanksjoner som får anvendelse ved brudd på bestemmelsene i denne forordning, og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at sanksjonene gjennomføres. Sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Medlemsstatene skal innen 1. juli 2006 underrette Kommisjonen om disse bestemmelsene og umiddelbart underrette den om eventuelle senere endringer.

2. Sanksjonene fastsatt i henhold til nr. 1 skal ikke være av strafferettslig art.

*Artikkel 14***Komitéframgangsmåte**

1. Kommisjonen skal bistås av komiteen nedsatt ved artikkel 30 i direktiv 2003/55/EF.

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Tidsrommet fastsatt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være tre måneder.

3. Komiteen fastsetter sin forretningsorden.

*Artikkel 15***Kommisjonens rapport**

Kommisjonen skal overvåke gjennomføringen av denne forordning. I sin rapport i henhold til artikkel 31 nr. 3 i direktiv 2003/55/EF skal Kommisjonen også redegjøre for de erfaringer som er gjort ved anvendelsen av denne forordning. Rapporten skal særlig redegjøre for i hvilken grad forordningen har vært vellykket når det gjelder å sikre vilkår som gjenspeiler kostnadene og som sikrer likebehandling, for tilgang til overføringsnett for gass som bidrar til valgfrihet for kundene, et velfungerende indre marked og langsiktig forsyningsikkerhet. Om nødvendig skal rapporten følges av egnede forslag og/eller anbefalinger.

*Artikkel 16***Unntak**

Denne forordning får ikke anvendelse på

- a) overføringsnett for naturgass som er beliggende i medlemsstatene i tidsrommet for unntakene innvilget i henhold til artikkel 28 i direktiv 2003/55/EF. Medlemsstater som er innrømmet unntak i henhold til artikkel 28 i direktiv 2003/55/EF, kan søke Kommisjonen om midlertidig unntak fra anvendelsen av denne forordning for et tidsrom på opptil to år fra utløpsdatoen for unntakene nevnt i denne bokstav,
- b) forbindelsesledninger mellom medlemsstater og betydelige kapasitetsøkninger i eksisterende infrastrukturer og endringer av slike infrastrukturer som

muliggjør utvikling av nye kilder for gassforsyning i henhold til artikkel 22 nr. 1 og 2 i direktiv 2003/55/EF, som er unntatt fra bestemmelsene i artikkel 18, 19, 20 og artikkel 25 nr. 2-4 i nevnte direktiv, så lenge de er unntatt fra bestemmelsene nevnt i denne bokstav,

- c) overføringsnett for naturgass som det er innrømmet unntak for i henhold til artikkel 27 i direktiv 2003/55/EF.

*Artikkel 17***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 1. juli 2006, med unntak av artikkel 9 nr. 2 annet punktum, som får anvendelse fra 1. januar 2007.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg, 28. september 2005.

*For Europaparlamentet*

J. BORRELL FONTELLES

*President*

*For Rådet*

D. ALEXANDER

*Formann*



## VEDLEGG

## RETNINGSLINJER FOR

1. **Tilgangstjenester for tredjemann,**
  2. **Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling, framgangsmåter for håndtering av overbelastning samt anvendelsen av dem ved avtalebettinget overbelastning, og**
  3. **Fastsettelse av de tekniske opplysninger som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet, fastsettelse av alle punkter som er relevante for kravene om oversikt, hvilke opplysninger som skal offentliggjøres på alle relevante punkter, og tidsplanen for offentliggjøring.**
- 
1. **Tilgangstjenester for tredjemann**
    - 1) Operatørene av overføringsnett skal tilby faste og avbrytbare tjenester med en varighet på minst en dag.
    - 2) Harmoniserte overføringsavtaler og felles nettrekler skal utformes slik at de letter handelen med og ny utnyttelse av kapasitet som det er inngått avtale med nettbrukerne om, uten å hindre overdragelse av kapasitet.
    - 3) Operatørene av overføringsnett skal utarbeide nettrekler og harmoniserte avtaler etter behørig samråd med nettbrukerne.
    - 4) Operatørene av overføringsnett skal innføre standardiserte framgangsmåter for spesifisering og ny spesifisering. De skal utvikle informasjonssystemer og elektroniske kommunikasjonsmidler for å gi nettbrukerne egnede data, og for å forenkle transaksjoner som spesifisering, inngåelse av avtaler om kapasitet og overdragelse av kapasitetsrettigheter mellom nettbrukere.
    - 5) Operatørene av overføringsnett skal harmonisere formaliserte framgangsmåter for anmodning og svarfrister i samsvar med beste bransjepraksis, med det formål å gjøre svarfristene så korte som mulig. De skal innen 1. juli 2006 og etter samråd med de berørte nettbrukerne innføre direktekomplete systemer for bestilling og bekreftelse av kapasitet samt framgangsmåter for spesifisering og ny spesifisering.
    - 6) Operatørene av overføringsnett skal ikke kreve noen særlig avgift av nettbrukerne for anmodninger om opplysninger og transaksjoner i tilknytning til deres overføringsavtaler, og som gjennomføres i samsvar med standardregler og framgangsmåter.
    - 7) For anmodninger om opplysninger som medfører ekstraordinære eller urimelig høye kostnader, for eksempel fordi det er nødvendig med forundersøkelser, kan det kreves særlige avgifter, forutsatt at avgiftene kan begrunnes på behørig måte.
    - 8) Operatørene av overføringsnett skal samarbeide med andre operatører av overføringsnett om å samordne vedlikeholdet av deres respektive nett for mest mulig å redusere avbrudd i overføringstjenestene til nettbrukerne og til operatørene av overføringsnett i andre områder, og for å sikre dem de samme fordeler med hensyn til forsyningssikkerhet, herunder i tilknytning til transit.
    - 9) Operatørene av overføringsnett skal minst en gang per år, på et forhåndsfastsatt tidspunkt, offentliggjøre alle planlagte vedlikeholdsperioder som kan påvirke nettbrukernes rettigheter i henhold til overføringsavtaler samt tilsvarende driftsopplysninger, med tilstrekkelig forvarsel. Dette skal omfatte rask offentliggjøring, som sikrer likebehandling, av eventuelle endringer av planlagte vedlikeholdsperioder og melding om ikke-planlagt vedlikehold, så snart disse opplysningene blir tilgjengelige for operatøren av overføringsnettet. I

vedlikeholdsperiodene skal operatørene av overføringsnett regelmessig offentliggjøre ajourførte nærmere opplysninger om vedlikeholdet og dets forventede varighet og virkninger.

- 10) Operatørene av overføringsnett skal hver dag føre logg over det pågående vedlikeholdet og de avbrudd i gasstrømmen som er oppstått, og på anmodning stille denne til rådighet for vedkommende myndighet. Opplysningene skal også på anmodning stilles til rådighet for dem som påvirkes av avbruddene.

## **2. Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling, framgangsmåter for håndtering av overbelastning samt anvendelsen av dem ved avtalebettinget overbelastning**

### *2.1. Prinsipper for ordninger for kapasitetstildeling og framgangsmåter for håndtering av overbelastning*

- 1) Ordninger for kapasitetstildeling og framgangsmåter for håndtering av overbelastning skal lette utviklingen av konkurranse og likvid handel med kapasitet, og skal være forenlige med markedsordningene, herunder spotmarkeder og handelssentre. De skal være fleksible og kunne tilpasses endringer i markedsvilkårene.
- 2) Disse ordningene og framgangsmåtene skal ta hensyn til det berørte nettets funksjonsdyktighet og til forsyningssikkerheten.
- 3) Disse ordningene og framgangsmåtene skal verken hindre nyinntredere i markedet eller utgjøre utilbørlige hindringer for nyetablering. De skal ikke hindre markedsdeltakere, herunder nyinntredere i markedet og selskaper med liten markedsandel, i å konkurrere effektivt.
- 4) Disse ordningene og framgangsmåtene skal gi egnede økonomiske signaler med henblikk på effektiv og høyest mulig utnyttelse av den tekniske kapasiteten og fremme investeringer i ny infrastruktur.
- 5) Nettbrukerne skal underrettes om forhold som kan påvirke tilgjengeligheten av avtalt kapasitet. Opplysninger som gjelder avbrudd, skal gjenspeile nivået på de opplysninger operatøren av overføringsnettet har til rådighet.
- 6) Dersom det blir vanskelig å oppfylle avtalebaserte leveringsforpliktelser av årsaker forbundet med nettets funksjonsdyktighet, skal operatørene av overføringsnett underrette nettbrukerne og umiddelbart søke en løsning som sikrer likebehandling.

Operatørene av overføringsnett skal rådspørre nettbrukerne om framgangsmåtene før de iverksetter dem, og komme overens om dem med reguleringsmyndigheten.

### *2.2. Framgangsmåter for håndtering av avtalebettinget overbelastning ved avtalebettinget overbelastning*

- 1) Dersom avtalt kapasitet ikke utnyttes, skal operatørene av overføringsnett stille denne kapasiteten til rådighet på primærmarkedet som avbrytbar kapasitet gjennom avtaler av forskjellig varighet, med mindre den berørte nettbrukeren tilbyr denne kapasiteten på sekundærmarkedet til en rimelig pris.
- 2) Inntektene fra avbrytbar kapasitet som er overdratt, skal deles etter regler som fastsettes eller godkjennes av vedkommende reguleringsmyndighet. Disse reglene skal være forenlige med kravet om effektiv bruk av nettet.

- 3) Vedkommende reguleringsmyndigheter kan fastsette en rimelig pris for overdratt kapasitet, idet de tar hensyn til de rådende omstendigheter.
- 4) Når det er hensiktsmessig, skal operatørene av overføringsnett i rimelig grad bestrebe seg på å tilby i alle fall deler av den uutnyttede kapasiteten på markedet som fast kapasitet.
3. **Fastsettelse av de tekniske opplysninger som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet, fastsettelse av alle punkter som er relevante for kravene om oversikt, hvilke opplysninger som skal offentliggjøres på alle relevante punkter, og tidsplanen for offentliggjøring av disse opplysningene**

3.1. *Fastsettelse av de tekniske opplysninger som er nødvendige for at nettbrukerne skal få effektiv tilgang til nettet*

Operatørene av overføringsnett skal offentliggjøre minst følgende opplysninger om sine nett og sine tjenester:

- a) en detaljert og fullstendig beskrivelse av de forskjellige tjenestene som tilbys samt de tilhørende avgiftene,
- b) de forskjellige typer av overføringsavtaler som finnes for disse tjenestene, og eventuelt nettreglene og/eller standardvilkårene som fastsetter alle nettbrukeres rettigheter og forpliktelser, herunder harmoniserte overføringsavtaler og andre relevante dokumenter,
- c) de harmoniserte framgangsmåter som anvendes ved bruk av overføringsnettet, herunder definisjon av sentrale begreper,
- d) bestemmelser om kapasitetstildeling, håndtering av overbelastning og framgangsmåter for å motvirke hamstring og å lette ny utnyttelse,
- e) de regler for handel med kapasitet på sekundærmarkedet som gjelder overfor operatørene av overføringsnett,
- f) dersom det er relevant, den fleksibilitet og de toleransegrenser som uten særlige avgifter inngår i overføringstjenesten og andre tjenester samt den fleksibilitet som tilbys utover dette, med tilhørende avgifter,
- g) en detaljert beskrivelse av gassnettet til operatøren av overføringsnettet, med angivelse av alle relevante punkter som kopler dette nettet sammen med nettene til andre operatører av overføringsnett og/eller med gassinfrastruktur, for eksempel anlegg for flytende naturgass (LNG), og infrastruktur som er nødvendig for å levere tilleggstjenester som definert i artikkel 2 nr. 14 i direktiv 2003/55/EF,
- h) opplysninger om gasskvalitet og krav til trykk,
- i) reglene for tilkoping til nettet som drives av operatøren av overføringsnett,
- j) rettidige opplysninger om foreslåtte og/eller faktiske endringer av tjenestene eller vilkårene, herunder opplysningene angitt i bokstav a)-i).

### 3.2. *Fastsettelse av alle punkter som er relevante for kravene om oversikt*

De relevante punktene skal minst omfatte

- a) alle tilførselspunkter til et nett som drives av en operatør av overføringsnett,
- b) de viktigste uttakspunktene og uttakssonene som dekker minst 50 % av den samlede uttakskapasiteten i nettet til en gitt operatør av overføringsnett, herunder alle uttakspunkter eller uttakssoner som dekker mer enn 2 % av nettets samlede uttakskapasitet,
- c) alle punkter som forbinder operatørens overføringsnett med nettene til andre operatører av overføringsnett,
- d) alle punkter som forbinder nettet til operatøren av overføringsnett med en LNG-terminal,
- e) alle vesentlige punkter i nettet til en gitt operatør av overføringsnett, herunder forbindelsespunkter til handelssentre for gass. Alle punkter der det erfaringsmessig sannsynligvis vil oppstå fysisk overbelastning, anses som vesentlige,
- f) alle punkter som forbinder nettet til en gitt operatør av overføringsnett med infrastruktur som er nødvendig for å levere tilleggstjenester som definert i artikkel 2 nr. 14 i direktiv 2003/55/EF.

### 3.3. *Opplysninger som skal offentliggjøres ved alle relevante punkter, og tidsplanen for offentliggjøring av disse opplysningene*

- 1) Ved alle relevante punkter skal operatørene av overføringsnett regelmessig og løpende offentliggjøre følgende opplysninger på Internett om kapasitetssituasjonen fra dag til dag, på en brukervennlig og standardisert måte:
  - a) den største tekniske kapasiteten for strømmer i begge retninger,
  - b) den samlede avtalte og avbrytbare kapasiteten,
  - c) den tilgjengelige kapasiteten.
- 2) For alle relevante punkter skal operatørene av overføringsnett offentliggjøre den tilgjengelige kapasiteten minst 18 måneder framover og ajourføre disse opplysningene minst en gang per måned, eller oftere dersom nye opplysninger blir tilgjengelige.
- 3) Operatørene av overføringsnett skal daglig offentliggjøre ajourførte opplysninger om tilgjengeligheten av kortsiktige tjenester (for påfølgende dag og påfølgende uke), basert blant annet på spesifiseringer, gjeldende avtaleforpliktelser og regelmessige langsiktige prognoser for tilgjengelig årskapasitet opptil ti år framover for alle relevante punkter.
- 4) Operatørene av overføringsnett skal løpende offentliggjøre historiske største og minste verdier for månedlig kapasitetsutnyttelse og årlige gjennomsnittlige strømmer på alle relevante punkter for de siste tre årene.
- 5) Operatørene av overføringsnett skal føre en daglig logg over de faktiske samlede strømmene for minst tre måneder.

- 6) Operatører av overføringsnett skal på en effektiv måte føre register over alle kapasitetsavtaler og alle andre relevante opplysninger når det gjelder beregning av og levering av tilgang til tilgjengelig kapasitet, og vedkommende nasjonale myndigheter skal ha tilgang til disse registrene for å kunne utføre sine oppgaver.
  - 7) Operatørene av overføringsnett skal stille til rådighet brukervennlige midler for beregning av tariffer for tilgjengelige tjenester og for direktekoplet kontroll av tilgjengelig kapasitet.
  - 8) Dersom operatørene av overføringsnett ikke kan offentliggjøre opplysninger i samsvar med nr. 1, 3 og 7, skal de rådspørre vedkommende nasjonale myndigheter og utarbeide en handlingsplan for gjennomføring snarest mulig og innen 31. desember 2006.
-